

IV

*(Informacje)*INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

**Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie
najlepszych praktyk w zakresie publikowania orzeczeń sądowych w internecie**

(2018/C 362/02)

1. W krajach nowoczesnej demokracji praworządność wymaga, by stosowanie prawa przez wymiar sprawiedliwości było przejrzyste i by obywatele mieli adekwatny dostęp do źródeł tego prawa. Publikowanie orzeczeń sądowych pozwala na wgląd w metody stosowania prawa przez sędziów. Znajomość najważniejszych spraw sądowych ma ogromne znaczenie dla prawników praktyków, organów publicznych i obywateli, gdyż poszerza ich wiedzę na temat ewolucji prawa.
 2. Internet zrewolucjonizował sposoby rozpowszechniania informacji; wiele sądów i organów sądowych korzysta z nowoczesnych technologii w celu publicznego udostępniania orzeczeń sądowych.
 3. Warunkiem należytego funkcjonowania unijnego porządku prawnego jest wzajemna znajomość systemów prawnych innych państw członkowskich, przede wszystkim, choć nie tylko, pod kątem stosowania prawa UE.
 4. Publikowanie orzeczeń sądowych w internecie to kwestia wymagająca zrównoważenia wielorakich interesów w granicach określonych prawem i polityką. Inspiracją do tego, jak je równoważyć, może być wymiana najlepszych praktyk krajowych.
 5. W niniejszym dokumencie przedstawiono zestawienie takich praktyk. Należy podkreślić, że nie mają one obowiązkowego charakteru i nie sporządzono ich w celu jakiegokolwiek harmonizacji; powinno się je raczej traktować jako zachętę do namysłu. Zakres publikowanych w internecie orzeczeń sądowych oraz sposób ich publikacji zależy od decyzji poszczególnych państw członkowskich lub sądów.
 6. W niniejszym dokumencie termin „orzeczenie sądowe” dotyczy wszelkich rodzajów wstępnych lub ostatecznych decyzji sądowych, bez względu na ich nazwę, wydanych przez sądy lub trybunały określone w prawie krajowym.
 7. Przedmiotowe najlepsze praktyki dotyczą jedynie bezwnioskowej publikacji orzeczeń sądowych w internecie; nie obejmują dostępu do akt/orzeczeń sądowych regulowanego krajowymi przepisami o dostępie do dokumentów publicznych, w zakresie, w jakim przepisy te przewidują zapewnienie dostępu po złożeniu indywidualnego wniosku w konkretnej sprawie.
- I. Wybór**
8. Jeżeli w internecie publikuje się tylko wybór orzeczeń sądowych, spisanie kryteriów tego wyboru może ułatwić przebieg prac w instytucjach odpowiedzialnych za te publikacje, a zarazem gwarantuje przejrzystość wobec społeczeństwa. Mając na względzie przejrzystość, można rozważyć opublikowanie kryteriów wyboru, niezależnie od tego, czy nada im się formę przepisów, orzeczeń sądowych czy wytycznych dotyczących polityki.
- II. Ochrona danych**
9. Jeżeli chodzi o ochronę danych osobowych w orzeczeniach sądowych (oraz odnośnych metadanych) publikowanych w internecie, państwa członkowskie są proszone o przeanalizowanie skutków dyrektywy o ochronie danych oraz – po 25 maja 2018 r. – ogólnego rozporządzenia o ochronie danych i powiązanych aktów.

10. Podczas wyboru metody (w stosownych przypadkach) utajnienia danych osobowych w publikowanych orzeczeniach sądowych szczególną uwagę należy zwrócić na zachowanie czytelności i zrozumiałości tekstu.
11. Zachęca się sądy i inne organy krajowe do zapoznania się z art. 95 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości wskazującym okoliczności, w których tożsamość osób lub podmiotów uczestniczących w sporze objętym postępowaniem głównym może zostać utajniona oraz z pkt 21 i 22 Zaleceń dla sądów krajowych dotyczących składania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym; punkty te zawierają dodatkowe informacje dotyczące procedury objętej wspomnianym art. 95.

III. Ponowne wykorzystanie

12. Za dobrą praktykę można uznać udostępnianie opublikowanych orzeczeń sądowych do ponownego wykorzystania w formacie umożliwiającym odczyt komputerowy, w zakresie, w jakim pozwolą na to ograniczenia techniczne lub budżetowe, a także z uwzględnieniem charakterystyki procesu sporządzania orzeczenia.
13. Za dobrą praktykę można uznać również udostępnianie do ponownego wykorzystania formalnych metadanych w należycie ustrukturyzowanym formacie.
14. Z myślą o potrzebach osób wielokrotnie korzystających z orzeczeń można rozważyć stosowne możliwości ich pobierania.

IV. Poprawa użyteczności

15. Ze względu na ogromną liczbę orzeczeń sądowych publikowanych w internecie należy mieć na uwadze nie tylko samą ich dostępność, ale także użyteczność ich zbiorów. Można rozważyć różne narzędzia służące poprawie użyteczności baz danych oraz rozwiązania na rzecz zwiększenia dostępności informacji zgromadzonych w tych bazach; zależeć to będzie od objętości i specyfiki publikowanych orzeczeń, od faktycznych potrzeb obywateli i środowiska prawniczego, a także od dotychczasowej praktyki krajowej. Przykładem rozwiązań do rozważenia mogą być wyszukiwarki i metadane. Jeżeli chodzi o metadane, inspiracją mogą być pola obowiązkowe i opcjonalne wspomniane w konkluzjach o europejskiej sygnaturze orzecznictwa (ECLI).
16. Kompleksowe publikowanie orzeczeń sądowych przyczynia się do zwiększania przejrzystości wymiaru sprawiedliwości, zarazem jednak prowadzi do tworzenia obszernych zbiorów, w których znalezienie orzeczeń szczególnie istotnych z punktu widzenia prawa lub skutków społecznych może być trudne. Jeżeli jest to wykonalne pod kątem technicznym i organizacyjnym, zaleca się wprowadzenie pewnego rodzaju kategoryzacji ważności, wskazującej, które orzeczenia i w jakim zakresie mają znaczenie dla osób innych niż strony w danej sprawie.

Jako najlepszą praktykę w zakresie jednoznacznej identyfikacji i cytowania orzeczeń sądowych należy rozważyć wprowadzenie europejskiej sygnatury orzecznictwa (ECLI). Z myślą o pełnym wykorzystaniu systemu ECLI zaleca się, by orzeczenia z nadaną europejską sygnaturą były udostępniane za pośrednictwem wyszukiwarki ECLI.
